

Sygn. akt IV KK 465/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 207 § 1a k.k., art. 244 k.k., art. 178a § 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 11 stycznia 2023 r.

kasacji, wniesionej przez prokuratora,

na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Sosnowcu

z dnia 1 sierpnia 2022 r., sygn. akt V Ka 349/22,

zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w Będzinie

z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt VII K 194/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Sosnowcu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt VII K 194/21, M. K. został uznany za winnego czynu z art. 207 § 1a k.k., za co wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, czynu z art. 244 k.k., za co wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, czynu z art. 178a § 4 k.k., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności. Następnie, wymierzono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz orzeczono stosowne środki karne i obowiązki.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Sosnowcu, orzekający w jednoosobowym składzie, wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2022 r., sygn. akt V Ka 349/22, utrzymał w mocy zaskarżony apelacją wyrok Sądu I instancji.

Kasację od tego wyroku, na niekorzyść skazanego, wniósł Prokurator Rejonowy w Będzinie, zaskarżając go w całości i zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k., polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 10 marca 2022 roku, sygn. akt VII K 194/21, w składzie jednego sędziego, podczas gdy postępowanie przygotowawcze przeciwko M. K. zakończono w formie śledztwa, co obligowało Sąd odwoławczy do orzekania w składzie trzech sędziów i spowodowało zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Sosnowcu w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja prokuratora jest zasadna w stopniu oczywistym, co przesądziło o skierowaniu sprawy, w celu jej rozpoznania, na posiedzenie wyznaczone w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Trafna jest bowiem argumentacja skarżącego, że Sąd Okręgowy w Sosnowcu rozpoznając pod sygn. akt V Ka 349/22 apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Będzinie, w składzie jednoosobowym, dopuścił się rażącej obrazę

art. 29 § 1 k.p.k., skutkującej zaistnieniem na gruncie niniejszej sprawy bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Zgodnie z dyspozycją art. 29 § 1 k.p.k. na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Wyjątek od wskazanej powyżej ogólnej normy stanowi art. 449 § 2 k.p.k., który określa skład sądu odwoławczego w sytuacji, gdy postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia. Wówczas sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego.

W niniejszej sprawie bezspornym pozostaje fakt, że postępowanie przygotowawcze było prowadzone w formie śledztwa. Pierwotnie w sprawie postanowieniem z dnia 11 czerwca 2020 r. wszczęto dochodzenie w sprawie o czyn z art. 207 § 1 k.k. (k. 15), następnie postanowieniem z dnia 22 czerwca 2020 r. wobec uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1a k.k. wszczęto śledztwo (k. 45) i w tym samym dniu przedstawiono podejrzanemu M. K. zarzut z art. 207 § 1a k.k. (k. 47). Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2020 r. równolegle prowadzone dochodzenie o czyn z art. 244 k.k. i inne dołączono do niniejszego śledztwa (k. 58). Zgodnie z art. 309 pkt 4 k.p.k. śledztwo prowadzi się w sprawach o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia, natomiast zgodnie z art. 325b § 1 pkt 1 k.p.k. dochodzenie prowadzi się w sprawach o przestępstwa należące do właściwości sądu rejonowego zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, z tym że w wypadku przestępstw przeciwko mieniu tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200 000 zł. Zważywszy na fakt, że jedno z zarzucanych oskarżonemu przestępstw zakwalifikowane zostało z art. 207 § 1a k.k., zaistniała przesłanka negatywna do prowadzenia postępowania przygotowawczego w formie dochodzenia. Przepis art. 207 § 1a k.k. został dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 23 marca 2017 roku (Dz. U. 2017.773) zmieniającej ustawę z dnia 13 lipca 2017 roku i stanowi, że kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Górne ustawowe zagrożenie za ten występki determinowało więc prowadzenie śledztwa. Postępowanie

przygotowawcze prowadzone było w tej formie aż do jego zakończenia, na co wskazuje wydane w dniu 3 września 2020 r. postanowienie o zamknięciu śledztwa (k. 165).

W konsekwencji sprawa winna być rozpoznana w instancji odwoławczej w składzie trzyosobowym. Tymczasem przewodniczący Wydziału V Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Sosnowcu, zarządzeniem o wyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, ustalił skład sądu odwoławczego na jednoosobowy (k. 492). W takim składzie Sąd odwoławczy procedował na rozprawie apelacyjnej i w takim też składzie wydał zaskarżony wyrok (k. 502-503).

Jednocześnie wyjaśnienia wymaga, że w niniejszym postępowaniu nie miał zastosowania obowiązujący wówczas przepis art. 14fa ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1023), którą znowelizowano ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842), albowiem wyjątek orzekania w jednoosobowym składzie dotyczy spraw o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, co nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., I KZP 15/21).

Wobec wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, obowiązkiem Sądu Najwyższego było uchylenie orzeczenia bez badania związku przyczynowego pomiędzy uchybieniem, a treścią orzeczenia nim dotkniętego. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd II instancji winien ukształtować skład Sądu w zgodzie z przepisami prawa (art. 449 § 2 k.p.k. w zw. z art. 29 §1 k.p.k.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.